

Marek Krawczyk

Przewodniczący Komisji ds. Nauki KRASP

15 kwietnia 2020 r.

Sprawozdanie z prac Komisji ds. Nauki KRASP na kadencję 2016 - 2020

Komisja ds. Nauki KRASP została powołana 9 września 2016 r.

W skład Komisji ds. Nauki wchodzi:

- 1. prof. dr hab. n. med. Marek Krawczyk**

Przewodniczący Komisji ds. Nauki KRASP

- 2. prof. dr hab. inż. Jacek Namieśnik (do 14 kwietnia 2019r.)**
Wiceprzewodniczący Komisji ds. Nauki KRASP

Członkowie

- 1. prof. dr hab. Marian Binek**
- 2. prof. dr hab. Roman Cieślak**
- 3. prof. dr hab. Radosław Dobrowolski**
- 4. dr hab. Maciej Duszczyk**
- 5. prof. dr hab. n. med. Tomasz Grodzicki**
- 6. prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk**
- 7. prof. dr hab. Andrzej Lesicki**
- 8. prof. dr hab. inż. Andrzej R. Pach**
- 9. prof. dr hab. Mirosław Pawlak**
- 10. prof. dr hab. Jan Pikul**
- 11. prof. dr hab. Robert Rządca**
- 12. prof. dr hab. Cezary Sanecki**
- 13. prof. dr hab. Jacek Semaniak**
- 14. prof. dr hab. inż. Andrzej Trochimczuk**
- 15. prof. dr hab. Piotr Wachowiak**
- 16. prof. dr hab. inż. Stanisław Wincenciak**

W czasie swojej kadencji Komisja ds. Nauki KRASP omawiała i przedstawiła swoje opinie w następujących sprawach:

1. Projekt Ustawy dot. *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania, przekazywania oraz rozliczania środków finansowych na naukę, trybu wyznaczania opiekuna pomocniczego i przyznawania stypendium doktoranckiego w ramach programu „Doktorat wdrożeniowy”.*
2. Projekt Ustawy dot. *poprawa otoczenia prawnego działalności innowacyjnej.*

Komisja wypowiedziała się w następujących obszarach tego projektu:

- a) pozytywnie w elementach "podatkowych" uznając, że rozszerzają katalog zwolnień przedmiotowych, a zarazem rozszerzają katalog kosztów kwalifikowanych
- b) ocena pozytywna dotyczyła zagadnień związanych z innowacyjnością jak również badań naukowych, bowiem rozszerzają możliwości tworzenia podmiotów gospodarczych w celu rozwijania i wdrażania do gospodarki nowych rozwiązań organizacyjnych i technologii
- c) ocena negatywna dotyczyła propozycji zmian w zakresie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, bowiem zawarto w nich rozszerzenie uprawnień m.in. rektora o nadanie uprawnień równoważnych uprawnieniom doktora habilitowanego osobie posiadającej stopień doktora i mającej znaczące osiągnięcia naukowe i innowacyjne
- d) ocena pozytywna dot. rozszerzenia uprawnień uczelni w zakresie tworzenia spółek kapitałowych w ogólnie określonym celu "realizacji

przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej lub zarządzania nimi". Taką samą tendencję można zauważyć w projekcie zmian w ustawie o Polskiej Akademii Nauk

e) ocena pozytywna dot. wspierania działalności innowacyjnej bowiem rozszerzała możliwości skorzystania z kredytów na rozwój działalności innowacyjnej.

3. Komisja dość krytycznie wypowiadała się na temat projektu ustawy o *Narodowym Instytucie Technologicznym*.

Komisja podała następujące argumenty do swojej opinii:

1. Zagrożenie dla potencjału kadrowego istniejących Instytutów;
2. Aktualny proces wdrażania innowacji może ulec znacznemu zahamowaniu;
3. Spadnie aktywność międzynarodowa, bowiem istniejące i dobre albo bardzo dobre instytuty przestaną być nagle rozpoznawalne;
4. Zagrożenie istnieje (oby także przejściowe) dla udziału w projektach krajowych i międzynarodowych, a zwłaszcza w realizacji obecnych projektów;
5. Wypracowane ścieżki współpracy pomiędzy nauką i biznesem mogą ulec zanikowi;
6. Niebagatelne mogą być także koszty przemian, a następnie utrzymanie nowej struktury;
7. Istotnym punktem może być także przejściowe obniżenie aktywności naukowej kadry zatrudnionej w Narodowym Instytucie Technologicznym, choć przy prawidłowych relacjach z uczelniami i instytutami Polskiej Akademii Nauk ten ostatni element nie musi być bardzo intensywny.

4. Opiniując rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe i zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich Komisja stwierdziła, że nowelizacja dotyczy przede wszystkim formalnych kryteriów wyceny kapitałochłonności badań naukowych i na tej podstawie ustalania wysokości dotacji.
5. Kolejna ocena Komisji dot. konkursu *NCN Preludium dla osób bez doktoratu*.
- W pierwszej części swojej wypowiedzi Komisja stwierdziła, że kwota przeznaczona na realizację projektu, niezależnie od czasu jego trwania jest zbyt mała. Powinna być podniesiona odpowiednio o 100%.
- W drugiej części swojej oceny Komisja krytycznie wypowiedziała się co do propozycji, by przy uzyskaniu grantów przez młodych naukowców niezbędna była ocena dorobku naukowego ich opiekunów. Młody naukowiec powinien „bronić się” swoim dorobkiem naukowym.
- Niemniej w podsumowaniu Komisja stwierdziła, że konkurs *NCN Preludium* jest bardzo dobrym pomysłem.
6. Komisja ds. Nauki KRASP oceniała także *Raport śródokresowy nt. otwartego dostępu do publikacji naukowych*.

Komisja stwierdzała, że jak wynika z raportu realizacja **Open Access** w polskich uczelniach i instytucjach naukowych wskazuje na niezwykle małą świadomość i to nie tylko wśród polskich naukowców i badaczy, ale przede wszystkim organizatorów życia badawczego i publikacyjnego. Stoi to w sprzeczności do sytuacji, jak dalece w innych krajach został lub zostaje

wprowadzony *Otwarty Dostęp*. Największym błędem wg Komisji był fakt, że nie wskazano źródeł finansowania wprowadzania *Open Access*. W niektórych instytucjach wprowadzenie *Otwartego Dostępu* miało raczej charakter oddolny. Cały ten obraz polskiego życia naukowo-badawczo-publikacyjnego wskazuje na istnienie „przepaści” pomiędzy Polską a krajami Europy i świata. Dlatego też odpowiednie prawne zapisy powinny być zawarte w Ustawie 2.0. *Otwarty Dostęp* musi stać się istotnym priorytetem obowiązującym w naszych uczelniach i instytutach naukowych, ale także w czasopiśmie i wśród wydawców.

W podsumowaniu należy podkreślić wartość Raportu, jako materiału wskazującego, gdzie leży aktualny problem. To co jest niezbędne, to podjęcie konkretnych działań popartych właściwym finansowaniem. Komisja stwierdziła, że MNiSW powinno oprzeć się na Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego jako na instytucji dotąd najmocniej zaangażowanej w rozwój i promowanie *Otwartego Dostępu* i, szerzej, mechanizmów *Otwartej Nauki*.

7. Komisja przedstawiła także opinię na temat *projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania, przekazywania oraz rozliczania środków finansowych na naukę, trybu wyznaczania opiekuna pomocniczego i przyznawania stypendium doktoranckiego w ramach programu "Doktorat wdrożeniowy"*. Uznała, że zaproponowane zmiany wydają się właściwe. Wykorzystanie środków publicznych powinno być przejrzyste, a to zapewnią poszerzone o pewne informacje (opinie, postęp w realizacji zadań, opisanie trudności, na jakie natrafił doktorant, zasadność kontynuowania zadań) raporty roczne i końcowe. Wydłużenie czasu na przygotowanie przez jednostkę wniosku (z 30 do 60 dni) pozwoli na rzetelne jego przygotowanie. Natomiast oceniając

projekt Komisja przedstawiła także swoje wątpliwości: po pierwsze: wypłata 9/12 środków w lutym może skutkować koniecznością „kredytowania” wypłaty stypendiów w styczniu i lutym, choć przy niewielkiej liczbie uczestników programu w poszczególnych uczelniach nie będzie to chyba zbyt uciążliwe. Z kolei w ust. 3 pkt 3 nie jest zrozumiała intencja przepisu w zdaniu: a także – w przypadku raportu rocznego z wykorzystania środków finansowych na naukę w ramach programu – informację na temat zasadności kontynuacji zadania przez uczestnika studiów doktoranckich biorącego udział w programie albo braku zasadności kontynuacji zadania; nie jest jasne, o które zadania chodzi. Kolejna wątpliwość Komisji dot. potrzeby składania informacji w części B wniosku w zakresie „planowanej tematyki rozpraw doktorskich osób przyjętych na studia”. Czy nie będzie tak, że tematyka będzie utożsamiana z tematami rozpraw 1:1. Dlatego Komisja zaproponował ominięcie tego punktu. Komisja także zwróciła uwagę na stopień szczegółowości i zakresu niektórych danych wprowadzonych do sprawozdawczości, powoduje to rozrost biurokracji; zbyt usztywnia zakres działania jednostki naukowej; wnosząc tylko pozory zapewniania jakości. Ponadto Komisja stwierdza, że znaczne skrócenie czasu na przygotowanie i złożenie raportu z 15 do 5 dni może spowodować, że raporty będą zawierały błędne dane i/lub mogą być niekompletne, co spowoduje wydłużenie czasu na ich ocenę i w konsekwencji późniejsze przekazanie środków jednostce.

8. Komisja ds. Nauki KRASP opiniowała *projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.*

Po analizie projektu Komisja stwierdziła, że można mieć wątpliwości co do realności dotrzymania terminu podjęcia uchwały o uznaniu albo odmowie uznania stopnia naukowego za równoważny z odpowiednim polskim

stopniem naukowym w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku spełniającego wymagania formalne (§ 6. ust. 1) w szczególnej sytuacji, tzn. gdy podmiot nostryfikujący zażąda od wnioskodawcy tłumaczenia na język polski (§ 3. ust. 4) dokumentów o dużej objętości, takich jak rozprawa doktorska lub dokumenty potwierdzające osiągnięcia naukowe stanowiące podstawę nadania stopnia doktora habilitowanego. Podmiotami nostryfikującymi będą jednostki posiadające kategorię A+ i A w danej dyscyplinie, ale w projekcie nie wskazano, czy wnioskodawca może sam dowolnie wybrać podmiot nostryfikujący spośród tych jednostek. Wątpliwości budzi rezygnacja z obowiązku tłumaczenia, jeśli będzie taki wymóg, dokumentów przedstawionych w procedurze nostryfikacji na język polski przez tłumacza przysięgłego i potwierdzenia przez polskiego konsula. Dopuszcza się przedłożenie do nostryfikacji dokumentów przetłumaczonych przez dowolną osobę, o niepotwierdzonej/nieudokumentowanej znajomości języka, co może powodować nadużycia w tym zakresie.

9. Komisji ds. Nauki KRASP opiniowała projekt *Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dyplomów doktorskich, dyplomów habilitacyjnych i legitymacji doktoranta*.

Przedstawiając opinię Komisja stwierdziła, że nie określono katalogu języków obcych, w których wydawane będą odpisy, na wniosek osoby, której nadano stopień. Może to stwarzać problemy w przypadku konieczności tłumaczenia treści dyplomu na rzadkie języki. Zwrócono także uwagę na konieczność uzupełnienia projektu o przepis przewidujący wydanie wspólnego dyplomu doktorskiego, co pozwoli na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych.

Ocena ogólna zaproponowanych zmian była pozytywna.

10. Kolejna opinia Komisji dot. programu "*Wsparcie dla czasopism naukowych*". Komisja stwierdziła, że zaproponowane rozwiązania nie będą mogły być wykorzystane przez czasopisma wydawane przez uczelnie, gdyż po pierwsze, dotyczy ono udzielania wsparcia przedsiębiorcom wydawniczym, a uczelnia nie jest przedsiębiorcą. Po drugie działania dofinansowywane z tych środków nie mogą być finansowane z innych środków publicznych. Periodyki wydawane przez uczelnie są finansowane ze środków publicznych.

11. Komisja ds. Nauki KRASP przedstawiła także swoje stanowisko dotyczące rządowego projektu ustawy o *Polskim Instytucie Ekonomicznym*.

Pierwszy punkt uwag dotyczył potrzeby i uzasadnienia dla utworzenia Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE) w miejsce likwidowanego Instytutu Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur - Państwowego Instytutu Badawczego. Z istotnych uwag szczegółowych odniesiono się do art.16 ustawy, który na podmioty tam wymienione nakłada obowiązek przekazywania danych "niezbędnych do wykonywania zadań PIE". Ową konieczność określa samodzielnie PIE, nie będąc obciążony obowiązkiem podania jakiegokolwiek uzasadnienia. Tak ogólnie sformułowany przepis, zwłaszcza wskazujący "inne organy władzy publicznej" jako zobowiązane do udzielania informacji może budzić niepokój, że PIE może być elementem szeroko pojętego systemu kontroli obywateli. Zwrócono także uwagę, że Instytut będzie raczej zapleczem sztabowym rządu niż instytucją naukowo-badawczą. Ponadto Komisja podkreśliła, że planowanie budżetu Instytutu na 10 lat wydaje się być działaniem dość karkołomnym – trudno będzie przewidzieć potrzeby informacyjne rządu w takim okresie, a już na pewno bardzo trudno jest przewidzieć warunki wykonywania takich zadań.

12. Komisja ds. Nauki KRASP przedstawiła także swoje uwagi *dot.*

USTAWY 2.0.

Objęły one następujące elementy:

A. Pierwsza grupa uwag *dot.* sprawozdawczości do POL-onu

I. Uwagi *dot.* terminów sprawozdawczości:

Propozycja zmian w § 10 ust. 1 na:

§ 10. 1. Rektor i rektor uczelni prowadzonej przez kościół lub inny związek wyznaniowy otrzymującej subwencje, dotacje i inne środki z budżetu państwa:

1) wprowadza dane do wykazu studentów w terminie 30 dni od dnia przyjęcia studenta na studia;

2) aktualizuje dane w wykazie studentów, o których mowa w art. 344 ust. 1 pkt 8 ustawy, w terminie 30 dni od zakończenia semestru studiów, a w przypadkach pozostałych danych dotyczących studenta – w terminie 30 dni od dnia uzyskania informacji o takiej zmianie;

3) oznacza dane w wykazie studentów jako archiwalne w terminie 30 dni od dnia ukończenia przez studenta studiów albo skreślenia go z listy studentów.

Proponowane terminy 14- dniowe w Ustawie są zbyt krótkie.

II. Uwagi *dot.* zgłaszanych osób do POL-onu:

1) Możliwość dodawania do POL-onu osób fizycznych, które zamawiają w uczelni usługi.

III. Szereg uwag ogólnych i szczegółowych *dot.* POL-onu

Uwaga ogólna: zakres danych i częstotliwość raportowania są większe niż dotychczas; wymagane będzie dużo bardziej skrupulatne raportowanie o wszystkim, co związane z finansami i nauką.

Uwagi szczegółowe:

- 1) § 2 ust. 2 pkt 6): należy umieścić „liczbę godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych poza uczelnią w danym roku akademickim” – czy podawać na podstawie oświadczenia pracownika?
- 2) § 2 ust. 5 pkt 2): należy umieścić „udział czasu pracy związanej z prowadzeniem działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach naukowych albo artystycznych, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku” – kto będzie określał i na jakiej podstawie? (kierownik jednostki, rektor ?; wątpliwość budzi także zasadność dokładności do dwóch miejsc po przecinku;
- 3) § 2 ust. 6 pkt 4): należy umieścić „zakres posiadanych kompetencji naukowych, dydaktycznych lub praktycznych.” – kto będzie je określał i na jakiej podstawie?
- 4) § 9 ust. 5, § 10 ust. 2 i § 11 ust. 2: „Dane w wykazie pracowników przechowuje się przez okres 20 lat, liczony od roku następującego po roku, w którym nastąpiło oznaczenie danych w wykazie pracowników jako archiwalne. Po upływie tego okresu podmiot, o którym mowa w ust. 1, usuwa dane archiwalne z wykazu pracowników.” Te paragrafy spowodują konieczność pamiętania po 20 latach o usunięciu danych, dla których uczelnia nie jest administratorem (nie ma zapisów o współadministrowaniu, więc to MNiSW będzie administratorem danych). Jeśli taki zapis pozostanie, to na operatorze POL-onu powinien ciążyć ten obowiązek, a nie na rektorze;

- 5) § 10 ust. 1 pkt 1 i 2): rektor „aktualizuje dane w wykazie studentów, o których mowa w art. 344 ust. 1 pkt 8 ustawy, w terminie 30 dni od zakończenia semestru studiów, a w przypadkach pozostałych danych dotyczących studenta – w terminie 14 dni od dnia uzyskania informacji o takiej zmianie” – termin 14 dni jest zbyt krótki, proponujemy 30 dni;
- 6) § 13 ust. 1: „Pisemne prace dyplomowe są wprowadzane do repozytorium pisemnych prac dyplomowych przez odpowiedni interfejs użytkownika lub usługę sieciową w następujących formatach: .txt, .rtf, .pdf, .xps, .odt, .ods, .odp, .doc, .xls, .ppt, .docx, .xlsx, .pptx, .csv.” Dla naszych informatyków ważny jest *.tex – nieuwzględniony;
- 7) § 13 ust. 2: „Rozmiar pisemnej pracy dyplomowej nie może przekroczyć 20 MB”. Oznacza to, że ok 3% naszych prac nie będzie mogła się znaleźć w repozytorium. Wnioskujemy o nieograniczanie rozmiaru pliku.

IV. Kolejne uwagi szczegółowe dot. POL-onu

§ 2. 2. W zakresie danych, o których mowa w art. 343 ust. 1 pkt 9 ustawy w wykazie pracowników zamieszcza się następujące informacje:

- 1) nazwę uczelni;
- 2) nazwę kierunku studiów;
- 3) poziom i profil studiów;
- 4) liczbę godzin zajęć dydaktycznych w roku akademickim;
- 5) liczbę godzin zajęć dydaktycznych planowanych do realizacji w danym roku akademickim na poszczególnych kierunkach studiów;
- 6) liczbę godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych poza uczelnią w danym roku akademickim.

Uwaga do § 2. 2. pkt 4) Liczba godzin zajęć dydaktycznych w roku akademickim.

Zapis wymaga uszczegółowienia. Budzi wątpliwość faktyczny zakres danych, jaki należy umieścić w wykazie nauczycieli akademickich. Z punktu widzenia zapisu pkt 5) tego samego paragrafu i ustępu, z którego wynika obowiązek wprowadzenia liczby godzin zajęć dydaktycznych planowanych do realizacji można w domyśle przyjąć, że ustawodawcy w punkcie 4) chodzi o liczbę godzin faktycznie realizowanych, co miałoby sens w odniesieniu do art. 73 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, gdzie mowa jest o „zajęciach prowadzonych” przez nauczycieli akademickich na profilu praktycznym i ogólnoakademickim (50% / 75%), a zatem na bieżąco realizowanych i co należy badać.

W konsekwencji powyższej interpretacji niejednoznacznego zapisu projektowanego rozporządzenia budzi wątpliwość termin wprowadzenia danych do Systemu POL-on, tj. że w ciągu 14 dni od pozyskania informacji o zmianie należy dane zaktualizować. W takiej sytuacji można posiłkować się obecnie obowiązującym rozporządzeniem „w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej”, w którym mowa jest w par. 6 o obowiązku przyznania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe po rozliczeniu godzin zajęć dydaktycznych w terminie do 2 miesięcy od dnia zakończenia roku akademickiego. Zatem odniesienie się do terminu istniejącego w przepisach „po rozliczeniu” nie nakłada na uczelnie zbyt dużego obciążenia sprawozdawczego, gdyż przy takim podejściu uczelnia ma obowiązek przekazania liczby godzin w terminie 14 dni od dnia rozliczenia godzin dydaktycznych.

Należy mieć dodatkowo na uwadze realizowane godziny na podstawie umów cywilno-prawnych, a zatem innych niż umowa o pracę. Zgodnie z obowiązującymi na dzień dzisiejszy przepisami Zleceniobiorca wystawia rachunek co miesiąc, a zatem obowiązek sprawozdawczy nakłada na uczelnie konieczność zamieszczenia danych w Systemie POL-on w terminie 14 dni od dnia otrzymania i zatwierdzenia rachunku za wykonane godziny zajęć dydaktycznych.

W związku z powyższym proponuje się dwa możliwe warianty dotyczące pkt 4):

„Liczbę godzin zajęć dydaktycznych rozliczonych w danym roku akademickim”

lub „wykreślenie punktu 4)”.

Uwaga do § 2. 2. pkt 5) liczba godzin zajęć dydaktycznych planowanych do realizacji w danym roku akademickim na poszczególnych kierunkach studiów.

Powyższy przepis należy rozumieć również jako obowiązek wprowadzania do systemu korekt planów w danym roku akademickim, tj. korekty godzin na semestr zimowy oraz korekty godzin na semestr letni. Wniosek taki nasuwa się zgodnie z dotychczasową interpretacją MNiSzW.

Uwaga do § 2. 2. pkt 6) liczba godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych poza uczelnią w danym roku akademickim.

W jakim celu uczelnia ma zbierać od pracowników (nie wskazano czy nauczycieli akademickich czy może również pracowników administracyjnych) liczbę godzin zrealizowanych w innym podmiocie. Nie

określono również w odniesieniu do jakich podmiotów to obowiązuje, czy uczelni, czy może również placówek oświatowych. Czy w takiej sytuacji wykazuje się godziny, które przepracował w innym podmiocie na podstawie umów o pracę, w sytuacji kiedy było to jego drugie miejsce pracy, czy może również na podstawie umów zleceń/dzieło.

Przepis ten wymaga uszczegółowienia bądź wykreślenia.

B. Druga grupa uwag dot. ewaluacji jakości działalności naukowej :

§ 12. 1

Proponuje się brzmienie:

§ 12. 1. Oceny efektów finansowych badań naukowych i prac rozwojowych dokonuje się z uwzględnieniem następujących rodzajów osiągnięć:

(...)

4) komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami dokonanej przez podmiot objęty ewaluacją oraz jego spółki celowe.

§ 12 ust. 3

Proponuje się brzmienie:

§ 12. 3. W ramach oceny efektów finansowych badań naukowych i prac rozwojowych przyznaje się:

(...)

4) 1 pkt za każde 50 000 zł przychodu z tytułu komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, lub know-how związanego z tymi wynikami, uzyskanego przez podmiot lub jego spółki celowe, ale nie więcej niż 300 pkt.

Inne uwagi dot. jakości naukowej:

1. Punktacji za utworzenie spółki spin off – podmiotu powołanego przez uczelnię w celu komercjalizacji rezultatów badawczych niezależnie od formy powiązania uczelni z tym podmiotem (udziałami lub umową licencyjną/sprzedaży praw do IP).

Proponujemy przyznanie 100 pkt za każdy nowo utworzony podmiot.

2. Punktacji za zgłoszenia patentowe – proponujemy „przywrócenie” obowiązującej dotychczas punktacji poprzez przyznanie:

- 40 pkt za zgłoszenie patentowe złożone do UPRP;
- 20 pkt za zgłoszenie patentowe złożone do UPRP przez inny podmiot niż oceniany (pod warunkiem, że wśród twórców zgłoszenia jest pracownik ocenianej jednostki);
- 50 pkt za zgłoszenie patentowe międzynarodowe;
- 25 pkt za zgłoszenie patentowe międzynarodowe złożone przez inny podmiot niż oceniany (pod warunkiem, że wśród twórców zgłoszenia jest pracownik ocenianej jednostki);

3. Przychody uzyskane przez podmiot z tytułu komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami.

W rozporządzeniu jest zapis dot. przyznania 1 pkt za każde 200 000 zł przychodu z tytułu komercjalizacji (max. 300 pkt). Proponujemy

„przywrócenie” obowiązującej dotychczas punktacji poprzez przyznanie 1 pkt za każde 30 000 zł.

4. Patenty

Proponujemy zwiększenie punktacji w następujący sposób:

UPRP

- 150 pkt za patent udzielony przez UPRP na rzecz ocenianej jednostki;
- 75 pkt w przypadku patentu udzielonego przez UPRP innemu podmiotowi niż oceniany (pod warunkiem, że wśród twórców patentu jest pracownik ocenianej jednostki);

EPO/PCT

- 200 pkt za patent międzynarodowy na rzecz ocenianej jednostki;
- 100 pkt w przypadku patentu międzynarodowego udzielonego innemu podmiotowi niż oceniany (pod warunkiem, że wśród twórców patentu jest pracownik ocenianej jednostki).

5. Sposób kwalifikowania liczby patentów

6. Oceny poziomu naukowego prowadzonej działalności dokonywać się będzie z uwzględnieniem 0,5 liczby N udzielonych patentów. Proponujemy zmianę poprzez uwzględnienie liczby N udzielonych patentów.

Kolejne uwagi dot. jakości naukowej

1. Proponuje się, aby §6 ust.2 dotyczył także pozostałych dziedzin nauki, przynajmniej w zakresie monografii wydanych w ramach realizacji grantów NCN.

2. W §8 ust. 5 pkt 3) – proponuje się zwiększyć liczbę punktów z 15 do 25 za patent udzielony innemu podmiotowi niż oceniany.
 - a. Uzasadnienie: koncerny [także polskie] wymuszają, aby patent był ich własnością, pod groźbą niepodpisania umowy na badania.
3. §12.1 pkt 3) proponuje się poszerzenie listy o podmioty działające na rynkach finansowych (banki, towarzystwa ubezpieczeniowe), gdyż formalnie nie są one przedsiębiorstwami.
4. § 12.3 pkt. 1) proponuje się zwiększenie z 10 pkt do 20 pkt za zlecenia od 30 do 200 tys.
5. § 13.6 pkt 1) i 2) – warto doprecyzować, uwzględniając jawnie zasięg krajowy osiągnięcia.
6. § 15.2 stwierdzenie, że w przypadku nieuwzględnienia w ewaluacji danego osiągnięcia nie stosuje się ponownie algorytmu optymalizującego naraża jednostkę na stratę punktów, co wydaje się niezgodne z KPA, gdyż Ministerstwo powinno dążyć do rzetelnej oceny jednostki, a nie kierować się wygodą informatyków.
7. Rozporządzenie, po raz pierwszy, zawiera dokładniejszy opis oceny osiągnięć na rzecz obronności. Jednakże, zdaniem ekspertów na ocenę A+ powinny być brane pod uwagę także osiągnięcia w zakresie badań dla obronności i bezpieczeństwa kraju. Brak jawnego zapisu w tym zakresie jest dyskryminujący dla instytutów wojskowych, a w jednostkach cywilnych, prowadzących takie badania, spowodować może ich ograniczenie, tym bardziej, że wprowadzono mnożnik B i (1-B), który dla jednostek cywilnych będzie działał jak „kara”, gdyż jednostka nie będzie w stanie ocenić, ile punktów dostanie za te badania i zapewne nie zechce ryzykować ograniczenia przewidywalnej liczby punktów za badania jawne. Wyrażamy przekonanie, że za prowadzenie takich badań powinna być „nagroda” dla jednostek cywilnych, gdyż potencjał cywilnych uczelni i

instytutów w badaniach na rzecz obronności jest w nikłym stopniu wykorzystywany.

8. Warto rozważyć następującą, nieznaczną, modyfikację algorytmu obliczania punktów do ustalenia kategorii. Mianowicie, w § 17.1-17.4, przy określaniu kategorii, proponuje się wprowadzenie wąskiego pasma (1-2%) w dół od wartości referencyjnej i przyznawanie wyższej kategorii także dyscyplinie w danej jednostce, której wyniki znalazły się w tym paśmie małych wartości ujemnych.

9. Ministerstwo zapowiadało, że za lata 2017 i 2018 stosowana będzie „stara” punktacja czasopism, a za lata 2019 i 2020 obowiązywać będzie punktacja nowa, opisana w tym projekcie Rozporządzenia. Projekt nie wskazuje jednak, w jaki sposób te dwie różne punktacje zostaną przeliczone na jeden finalny wynik, a wynik będzie istotnie zależał od sposobu „zmieszania”.

10. Rozporządzenie wyraźnie wskazuje możliwość wliczania do ewaluacji publikacji doktorantów ze szkół doktorskich. Jest jednak znaczna grupa doktorantów, już będących na studiach doktoranckich. Ponadto, Ustawa jednoznacznie wskazuje na możliwość prowadzenia doktoratów w trybie eksternistycznym. Warto zatem, obie te grupy wymienić w Rozporządzeniu, jako te, których dorobek liczony będzie do ewaluacji, pod warunkiem wskazania właściwej afiliacji.

11. Wprowadzenie SNIP jako podstawy do tworzenia punktacji czasopism jest dobrym rozwiązaniem. Jednakże, oparcie się na nim i bazie SCOPUS nie powinno oznaczać dyskryminacji bazy Web of Science (WoS), a taka sytuacja powstaje wówczas, gdy czasopismo indeksowane jest w WoS, ale nie ma wyliczonego współczynnika SNIP w bazie SCOPUS. W takiej sytuacji, Rozporządzenie przyznaje tylko 20 pkt., czyli tyle samo ile za artykuł w czasopiśmie polskim, które dopiero ma zamiar starać się o wejście do międzynarodowych baz. Proponuje się zwiększenie

liczby punktów za publikacje indeksowane w WoS, które nie mają wyliczonego współczynnika SNIP, do poziomu 35 pkt.

12. W Rozporządzeniu ogranicza się liczbę monografii branych pod uwagę w ewaluacji do 5% z 3N. W dziedzinie nauk technicznych to zbyt duże ograniczenie. Proponuje się uwzględnianie 10% z 3*N monografii.

13. Brak możliwości ewaluacji dyscypliny w danej jednostce, w okresie między ogólnymi ewaluacjami, przyniesie dwa negatywne zjawiska: opóźni powstawanie zespołów badawczych, uprawiających dyscyplinę dotąd w danej uczelni/institucie nieuprawianą, dyscypliny z kategorią C zostaną skazane na „wygaszenie”, gdyż brak finansowania badań przez 4 lata musi do tego doprowadzić.

14. Proponuje się, aby w połowie okresu między ewaluacjami dopuścić do ewaluacji:

dyscypliny, które w danej uczelni/institucie nie były dotąd oceniane,
dyscypliny, które w danej uczelni/institucie otrzymały poprzednio kategorię C,

15. Proponuje się obniżenie wagi trzeciego kryterium (eksperckiego) w naukach technicznych po poziomie 0.1 i dodanie po 0.05 do dwóch pozostałych kryteriów.

Następne uwagi dot. jakości naukowej:

1. dotyczy proponowanej bardzo niskiej wagi podstawowego kryterium ewaluacji, tj. poziomu naukowego prowadzonej działalności (55%) i zwiększenia znaczenia pozostałych 2 kryteriów (25% i 20%).

2. Należy uwzględnić wagę w następujący sposób:

a. Poziom naukowy prowadzonej działalności – 65%

b. Efekty finansowe badań naukowych lub prac rozwojowych – 20%

c. Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki – 15%.

C. Trzecia grupa uwag dot. klasyfikacji dziedzin i dyscyplin:

I. Propozycje dyscyplin

1. Proponujemy, aby w ramach przygotowywanej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin, wyodrębniono w ramach dziedziny nauk inżynieryjnych i technicznych dyscyplinę „inżynieria transportu wodnego”.

2. Proponuje się: utworzenie dwóch odrębnych dyscyplin w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu:

1) nauki farmaceutyczne,

2) biotechnologia medyczna (przejmująca uprawnienia obecnie istniejącej dyscypliny „biologia medyczna”).

3. Druga uwaga dot. przypisania dziedziny ochrona środowiska do nauk inżynieryjnych i technicznych, co spowoduje, że badania będą sprowadzały się w znacznej mierze do określenia rozwiązań technicznych czy inżynieryjnych ochrony środowiska, a nie do zagłębiania się w istotę problemów, do których większe predyspozycje mają nauki ścisłe i przyrodnicze.

4. Dotyczy nazwy dyscypliny: Inżynieria chemiczna. Z dwóch starych dyscyplin utworzona jest jedna, pod jedną nazwą, co stawia Technologię Chemiczną w nieco niekomfortowej sytuacji.

5. Dotyczy nazwy dyscypliny Inżynieria medyczna. Zgodnie z opinią środowiska powinna to być Inżynieria biomedyczna.

6. Poszczególne uczelnie odnoszą się do zmian w dyscyplinach i dziedzinach.

7. Propozycje uczelni rolniczych odnoszące się do zmian w dyscyplinach i dziedzinach;

Stanowisko na dzień 6 marca 2018 r.	Propozycja KRURiP na dzień 15 marca 2018 r.
4.1. rolnictwo i leśnictwo,	4. 1. rolnictwo,
	4. 2. leśnictwo i drzewnictwo,
	4. 3. ogrodnictwo,
4.2. nauki zootechniczne,	4. 4. zootechnika i rybactwo,
4.3. technologia żywności i żywienie człowieka,	4. 5. technologia żywności i żywienie człowieka,
4.4. weterynaria.	4. 6. weterynaria.

13. Komisja ds. Nauki KRASP przedstawiła także swoje uwagi dot. projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie *podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego*

Uwagi ogólne

W związku z połączeniem strumieni finansowania na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego uczelni, do dotychczasowego algorytmu dotacyjnego wprowadzono 3 nowe składniki: doktorancki, badawczy oraz badawczo-rozwojowy. Od 2020 r. likwidacji natomiast ulega dla uczelni akademickich (nie badawczych) istniejący dotychczas składnik projektowy.

Zmieniono korzystnie korytarz możliwej zmiany wartości subwencji rok do roku – ograniczono jej maksymalny spadek do 98% wartości z roku

poprzedniego (a w 2019 r. do 99%) i zwiększono maksymalny wzrost do 106% wartości subwencji z roku poprzedniego.

Brak natomiast w rozporządzeniu informacji, jak będzie dzielona pula subwencji pomiędzy różne koszyki uczelni (akademickie, badawcze, zawodowe, instytuty PAN).

Propozycja wprowadzenia zmian

Podstawa do stałej przeniesienia:

Postulujemy do § 7 ust. 1 pkt 1b w roku 2019 włączenie dotacji, o której mowa w art. 103 ust. 2 pkt 2 ustawy uchylanej w części przeznaczonej na pokrycie kosztów remontów domów oraz stołówek studenckich.

Składnik studencki

- zgodnie z nowym Projektem z kalkulacji wartości składnika studenckiego wyłączone (uwzględnianych w poprzednim algorytmie) stacjonarnych studentów-cudzoziemców niepłacących za studia (a konkretnie osoby niebędące obywatelami polskimi uprawnione do podejmowania i odbywania studiów na zasadach obowiązujących obywateli polskich oraz przyjęte na studia na podstawie umów międzynarodowych lub decyzji właściwego ministra).

Obecnie wszyscy cudzoziemcy uwzględnieni są tylko i wyłącznie w składniku umiędzynarodowienia, podczas gdy dotychczas studenci niepłacący za studia uwzględniani byli zarówno w składniku studenckim, jak i w składniku umiędzynarodowienia. Zrównano zatem stacjonarnych studentów-cudzoziemców płacących za studia z niepłacącymi, co wydaje się poważnym nieporozumieniem. Oznacza to bowiem, że MNiSW nie przeznacza dodatkowych środków na kształcenie, np. studentów z kartą Polaka czy stypendystów rządu RP, innych niż środki na kształcenie

cudzoziemców, którzy nie mają takich przywilejów (tj. płacą za studia stacjonarne polskojęzyczne).

Uważamy, że cudzoziemcy niepłacący za studia powinni być uwzględnieni także w składniku studenckim, tym bardziej, że nie wzrasta w związku z tą zmianą waga składnika umiędzynarodowienia.

O ile można zrozumieć argument, iż dotychczasowe podwójne ujęcie w algorytmie tych osób (tj. ujęcie ich w dwóch składnikach) stanowiło celowy element wsparcia i promowania umiędzynarodowienia, o tyle obecne wykluczenie tych studentów ze składnika studenckiego skutkuje tym, że waga tych osób w algorytmie w porównaniu do wagi studentów Polaków jest znacząco niższa. Wynika to stąd, że waga składnika studenckiego będzie docelowo 6-krotnie wyższa niż składnika umiędzynarodowienia (30% vs 5%), co oznacza, że student Polak może przynosić uczelni 2 razy więcej środków niż cudzoziemiec (w składniku umiędzynarodowienia waga cudzoziemca to 3,0). Przy współczynniku kosztochłonności kierunku na poziomie 1,5 czy 2,0 ta różnica jest jeszcze większa (odpowiednio 3 lub 4-krotna).

Zgodnie z nowym projektem z kalkulacji wartości składnika studenckiego nie wyłączono natomiast osób po ostatnim roku studiów bez egzaminu dyplomowego – prawdopodobnie z uwagi na przesunięty termin sprawozdawczy, z 30 listopada na 31 grudnia – co jednak rodzi pytania o porównywalność danych między uczelniami.

Wątpliwy wydaje się też pomysł, by studentom nieprzypisanym do kierunku studiów nadać w składniku wagę 1,0, to jest równą kierunkom o najniższej kosztochłonności. Zasadnym naszym zdaniem byłoby rzetelne ustalenie kosztochłonności tej formy kształcenia lub rozważenie oparcia tego parametru np. na średniej z kosztochłonności kierunków, jakie po pierwszym roku studiów mogą wybrać studenci.

Od 2020 roku mają w algorytmie funkcjonować nowe wskaźniki kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych w poszczególnych dyscyplinach. Wg Ustawy (art. 367) sposób ich ustalania dla poszczególnych kierunków, poziomów i profili określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, mając na uwadze specyfikę, warunki, a także koszty prowadzenia kształcenia w poszczególnych dyscyplinach.

Cały składnik korygowany jest, jak dotychczas, przez wskaźnik dostępności dydaktycznej, w którym referencyjną liczbę studentów przypadających na nauczyciela akademickiego pozostawiono na poziomie 13,0. Z uwagi na wykluczenie ze składnika studenckiego doktorantów, wskaźnik ten wszystkim uczelniom będzie łatwiej osiągnąć, co jest zmianą w dobrym kierunku.

W kalkulacji wartości składnika studenckiego nie uwzględniono doktorantów – gdyż zostali oni ujęci w nowo utworzonym składniku doktoranckim.

Docelowa (od roku 2024) waga składnika studenckiego to 0,3, a razem z docelową wagą składnika doktoranckiego to 0,35. Dotychczas składnik studencko-doktorancki miał wagę 0,4 (traci ją obecnie na rzecz grupy składników dotyczących działalności badawczej).

Składnik umiędzynarodowienia

- uwzględnienie nauczycieli akademickich będących cudzoziemcami zatrudnionymi w uczelni w ramach stosunku pracy z przelicznikiem np. x 4.
- w proponowanym Projekcie składnik umiędzynarodowienia zmienił się nieznacznie – uwzględnia on nadal zarówno osoby przyjeżdżające i wyjeżdżające na wymianę, jak i cudzoziemców – studentów i doktorantów, z tymi samymi wagami co w poprzednim algorytmie.
- brak zmian w tym składniku oznacza jednak, że obecnie w algorytmie zbyt słabo będą premiowani cudzoziemcy, zważywszy, że nie są oni uwzględnieni w składniku studenckim.
- liczba cudzoziemców będzie wg nowego Projektu zaczerpnięta z danego roku akademickiego (stan na 31 grudnia), a nie poprzedniego, jak w dotychczasowych rozwiązaniach (rozsądna zmiana).

Składnik projektowy

- należy ująć projekty realizowane w ramach programów Ministra wymienionych w art. 365 pkt. 7 nowej ustawy
- należy ująć projekty realizowane przez uczelnie z konkursów.
- obecnie istniejący składnik projektowy, opierający się na liczbie realizowanych przez uczelnię projektów, zostanie w perspektywie roku (tj. od 2020 r.) w uczelniach akademickich (niebadawczych) zlikwidowany.

Składnik doktorancki

- składnik doktorancki to suma liczby doktorantów w danej szkole doktorskiej oraz współczynnika kosztochłonności prowadzonej działalności naukowej w danej dyscyplinie. Wydaje się, że zamysłem

ustawodawcy był iloczyn tych dwóch wartości, a nie ich suma (tak wynika z treści uzasadnienia do Projektu).

W składniku tym nie uwzględnia się doktorantów cudzoziemców. Tymczasem doktoranci w szkole doktorskiej (z wyjątkiem osób posiadających stopień doktora) nie tylko kształcą się nieodpłatnie (kształcenie w szkole doktoranckiej jest zawsze bezpłatne), ale pobierają przez okres do 4 lat stypendium doktoranckie, bez względu na obywatelstwo (ustawa nie przewiduje w tym względzie zróżnicowania ze względu na posiadane obywatelstwo).

W związku z tym powstają wątpliwości, czy składnik umiędzynarodowienia rekompensuje wyłączenie doktorantów cudzoziemców ze składnika doktoranckiego.

- niepokój budzi brak informacji o sposobie kalkulacji i wysokości współczynników kosztochłonności prowadzonej działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach. Wg Ustawy (art. 367) określi je, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego mając na uwadze specyfikę, warunki, a także koszty prowadzenia działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach. Zostaną one ustalone najprawdopodobniej na podstawie zebranych z uczelni przez MNiSW w grudniu 2017 r. danych dotyczących kosztów prowadzenia działalności naukowej w latach 2014-2016.

Składnik kadrowy

- zgodnie z nowym Projektem docelowo do sumy kalkulacyjnej nauczycieli akademickich brane będą pod uwagę stanowiska zajmowane przez nauczycieli (profesor, profesor uczelni, adiunkt, pozostali), a nie, jak dotychczas, stopnie i tytuły naukowe (profesor, doktor habilitowany, doktor, magister), co ma m.in. zwiększać dynamikę ścieżki zawodowej

nauczycieli. Wagi poszczególnych parametrów pozostają bez zmian (kolejno: 2,5, 2, 1,5, 1).

- zrezygnowano w składniku kadrowym z rozróżniania podstawowego i niepodstawowego miejsca pracy nauczyciela akademickiego, co jest dobrą zmianą.

Jednocześnie rozczarowuje brak wyraźnej premii za umiędzynarodowienie kadry. W dotychczasowych rozwiązaniach za zagranicznych profesorów wizytujących uczelnia otrzymywała dodatkowy bonus (waga profesora zagranicznego wynosiła 4,0, obecnie tego parametru w algorytmie nie ma).

- w składniku kadrowym nie jest uwzględniana w nowym Projekcie kategoria naukowa jednostki. Ten parametr został przeniesiony do grupy nowych składników dotyczących działalności badawczej. Niektóre uczelnie tracą zatem w tym składniku swoją przewagę wynikającą z ponadprzeciętnej wartości wskaźnika potencjału naukowego (w ostatnim roku 1,04, w 2017: 1,2).

- wg niektórych opinii w składniku kadrowym – widzi się potrzebę powrotu do finansowania z uwzględnieniem tytułów i stopni. Ponadto wprowadzenie zmiany na rok 2019 polegającej na uwzględnieniu w algorytmie liczby profesorów zagranicznych (wizytujących).

Składnik badawczy

- składnik badawczy opiera się na 3 parametrach: współczynnikach kosztochłonności prowadzonej działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach, liczbie pracowników prowadzących działalność naukową w poszczególnych dyscyplinach oraz parametrach odzwierciedlających uzyskaną w danej dyscyplinie kategorię naukową.

- wątpliwości budzi pomysł, by aż dwa składniki – kadrowy i badawczy – budować w oparciu na liczbie i jakości kadry akademickiej. Jakkolwiek parametry te w tych dwóch składnikach są odmiennie zdefiniowane i

kalkulowane (w składniku badawczym uwzględnia się tylko pracowników prowadzących działalność naukową, na dzień 31 grudnia danego roku), w praktyce w większości uczelni składniki te będą silnie skorelowane. Ma to tym większe znaczenie, że obydwie te składniki już od 2019 r. mają mieć łącznie bardzo wysoką wagę: 0,5 (kadrowy 0,3, a badawczy 0,2).

- uwaga dotycząca współczynników kosztochłonności prowadzonej działalności naukowej, wskazana w pkt. dot. składnika doktoranckiego, odnosi się odpowiednio do składnika badawczego.
- ciekawym rozwiązaniem, premiującym wysokie kategorie naukowe, jest docelowe podniesienie wartości przyznawanych poszczególnym kategoriom: 1,75 dla A+ (wobec 1,5 w dotychczasowych rozwiązaniach), 1,25 dla A (wobec 1,0) oraz 1,0 dla B+.
- zrezygnowanie w składniku badawczym z wymogu realizacji projektów przez uczelnie w ramach konsorcjum jako LIDERA (w dotychczas obowiązującym algorytmie uczelnia mogła być członkiem konsorcjum – nie musiała być liderem).

Składnik badawczo-rozwojowy

- składnik badawczo-rozwojowy, który otrzymał wagę 0,1, opiera się na wysokości nakładów wewnętrznych poniesionych przez uczelnię na działalność B+R wykazywanych w corocznym sprawozdaniu GUS PNT-01/s (sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych). Sprawozdanie to określa, że w zakresie wynagrodzeń osobowych oszacować należy tę ich część, która dotyczy wyłącznie działalności B+R (uwzględniając standardy międzynarodowe stosowane w krajach OECD i UE, a zdefiniowane szczegółowo w podręczniku Frascati Manual). Niektóre uczelnie nie są obecnie przygotowane do prowadzenia na potrzeby tej sprawozdawczości szczegółowego monitoringu działalności badawczo-rozwojowej (tj. monitoringu badań naukowych i

prac rozwojowych prowadzonych przez każdego z pracowników naukowych pod kątem zadanych kryteriów).

Dodatkowo wskazano na:

- niespójne opisanie znaczenia wartości N_{ai} na stronie 20 projektu rozporządzenia:

- $N_{a]}$ - oznacza przeciętną liczbę nauczycieli akademickich zatrudnionych w i-tej publicznej uczelni zawodowej (składnik studencki),
- N_{ai} - oznacza sumę kalkulacyjnych liczb nauczycieli akademickich w i-tej publicznej uczelni (składnik kadrowy),

- błąd w zapisie wzoru składnika doktoranckiego, zamiast znaku sumy powinien być iloczyn średniego współczynnika kosztochłonności i liczby doktorantów.

14. Komisja ds. Nauki KRASP odniosła się również do projektu rozporządzenia MNiSW w sprawie *przyznawania, rozliczania i przekazywania środków finansowych na realizację inwestycji związanych z kształceniem oraz działalnością naukową*.

Komisja przedstawiła swoje uwagi:

- 1) w § 10 ust. 3 sugerujemy uszczegółowić, że projekt umowy sporządza i przesyła wnioskodawcy Minister.

Uzasadnienie:

Dla przejrzystości zapisów dotyczących obowiązku stron określonych w § 10 ust. 3 Rozporządzenia proponujemy powyższe uzupełnienie treści zapisu tego ustępu.

2) w § 12 sugerujemy dopisać ust. 3 o następującej treści: Jeżeli wartość kosztorysowa inwestycji określona w umowie, o której mowa w § 10 ust. 2, została podwyższona w trakcie realizacji inwestycji, to kwotę środków finansowych z budżetu państwa przyznanych na jej realizację podwyższa się o ten sam procent;

Uzasadnienie:

W § 12 ust. 2 Rozporządzenia uwzględniono tylko przypadek, gdy wartość kosztorysowa inwestycji określona w umowie zostanie obniżona. W znacznej liczbie przypadków wartość kosztorysowa po przeprowadzeniu procedur przetargowych ulega zwiększeniu, a Rozporządzenie nie uwzględnia zapisów dotyczących sposobu finansowania zadania inwestycyjnego w takim przypadku. Dlatego proponujemy zapis, który uwzględnia taki przypadek lub zapis, o którym mowa w punkcie 4 niniejszego pisma, o możliwości zaniechania inwestycji.

3) w § 12 sugerujemy dopisać ust. 3 o następującej treści: Na wniosek podmiotu realizującego inwestycję, złożonego do dnia 31 października roku, w którym zostały przyznane środki, w ramach uruchomienia środków z rezerwy budżetowej, może zwiększyć się procentowy udział środków z budżetu państwa w realizacji wnioskowanej inwestycji. Zmiany z tym związane muszą być objęte aneksem do umowy, o której mowa w § 10 ust. 2.

Uzasadnienie:

W przypadku uruchomienia środków z rezerwy budżetowej Minister na wniosek Inwestora może podwyższyć udział dotacji budżetowej w źródłach finansowania danej inwestycji zwiększając wysokość dotacji do określonej w umowie wartości kosztorysowej inwestycji.

4) w § 14 należy koniecznie uzupełnić zapis w ust. 1 poprzez dopisanie po słowach „stwierdzi, że powinna ona zostać czasowo wstrzymana” sformułowania „albo zaniechana”.

Uzasadnienie:

Niejednokrotnie wartość kosztorysowa zadania inwestycyjnego określana jest przed przystąpieniem do prac projektowych i na tym etapie zawierana jest umowa. W przypadku znacznego przekroczenia umownej wartości kosztorysowej zadania po opracowaniu dokumentacji projektowej wraz z wyceną kosztorysową (kosztorys inwestorski) niejednokrotnie Inwestor nie ma możliwości sfinansowania tegoż zadania o podwyższonej wartości kosztorysowej. Dlatego proponujemy zapis o zaniechaniu realizacji danej inwestycji.

15. Komisja ds. Nauki KRASP przedstawiła Opinię dot. *rozporządzenia w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju*, gdyż projektowane rozporządzenia wynikają z upoważnienia ustawowego, a zakres przyjętych regulacji mieści się w granicach tego upoważnienia. Zmiany w rozporządzeniu dotyczącym statutu NCBiR mają charakter formalny i porządkujący i nie mają wpływu na merytoryczną działalność Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

16. Kolejna opinia Komisji ds. Nauki KRASP dotyczyła *projektu rozp. _wpisywanie infrastruktury _Polska Mapa Infrastruktury Badawczej*. Przedstawiono następujące wnioski:

Za celowe należy uznać:

uzupełnienie §10 pkt 1 projektu przez dopisanie ... powoływany na podstawie art.341 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie

wyższym i nauce. Taka zamiana nie pozostawia pola do ewentualnych wątpliwości w kwestii składu zespołu.

W § 5. W punkcie 3 należałoby zmienić proporcje znaczenia zespołu doradczego i ekspertów. Proponowany obecnie zapis brzmi: 3. Ocenę wniosku ustala się sumując 60% oceny ważonej przyznanej przez zespół doradczy oraz 40% średniej arytmetycznej ocen ważonych przyznanych przez ekspertów.

Należałoby odwrócić proporcje i wtedy pkt 3 brzmiałby: 3. Ocenę wniosku ustala się sumując 40% oceny ważonej przyznanej przez zespół doradczy oraz 60% średniej arytmetycznej ocen ważonych przyznanych przez ekspertów.

Uważamy bowiem, że zespół ekspercki jest częścią merytoryczną.

17. *Bardzo krótka była opinia Komisji ds. Nauki KRASP dotycząca rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie w sprawie kryteriów i trybu przyznawania środków finansowych na utrzymanie aparatury naukowo-badawczej, stanowiska badawczego oraz specjalnej infrastruktury informatycznej oraz oceny raportu z ich wykorzystania.*

Członkowie Komisji będący przedstawicielami uczelni publicznych nie wnieśli uwag do rozporządzenia. Jedynie przedstawiciel z Akademii Leona Koźmińskiego stwierdził, że warto rozważyć, czy uczelnie niepubliczne, które dysponowałyby aparaturą nie powinny móc ubiegać się o finansowanie jej ze środków publicznych.

18. *Opinia Komisji ds. Nauki KRASP dotyczący projektu rozporządzenia MNiSW w sprawie współczynników kosztochłonności*

Uwagi dotyczą kosztochłonności prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie Ekonomia i finanse. Współczynnik wynosi 1, czyli

Lp.	Dyscyplina	Współczynnik kosztochłonności	Proponowana zmiana
1.	Inżynieria mechaniczna	3	3,5
2.	Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka	3	3,5
3.	Nauki leśne	3	3,5
4.	Rolnictwo i ogrodnictwo	3	4,0
5.	Technologia żywności i żywienia	3	3,5
6.	Weterynaria	5	6

identycznie jak dla dyscyplin typu literaturoznawstwo, nauki o kulturze, czy nauki prawne i teologiczne. Zapewne ma to swoje uzasadnienie w przeszłości.

Równocześnie wskaźnik dla nauk o zarządzaniu i jakości wynosi – i słusznie - 1,5. Warto podkreślić, że obecnie znacząca część badań naukowych w Ekonomii i finansach opiera się na korzystaniu z wyspecjalizowanych baz danych, do których dostęp jest kosztowny (a niekiedy bardzo kosztowny). Dlatego zrównanie tego wskaźnika z naukami o zarządzaniu i jakości jest uzasadnione.

Kolejne uwagi dotyczyły SGGW. Poniżej propozycja zmian i uzasadnienie:

Załącznik nr 1

Kształcenie

Zaproponowane zmiany uwzględniają współczesne trendy w kształceniu inżynierów mechaników, inżynierów środowiska, leśników, rolników i ogrodników, technologów żywności, czy lekarzy weterynarii oparte na wysokim utechniczeniu sal ćwiczeniowych, specjalistycznych laboratoriów, parków maszynowych, nowego sprzętu i technik informatycznych (np. w rolnictwie precyzyjnym), klinik i szpitali dla zwierząt, zużywalnych materiałów i odczynników, nauczania w małych grupach podyktowanego względami programowymi, wymogami Polskiej Komisji Akredytacyjnej i BHP.

W odniesieniu do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo należy uwzględnić potrzebę utrzymania zarówno sadu i plantacji roślin jagodowych wraz z obiektem przechowalniczym, jak i szklarni dydaktycznych, w tym kosztów związanych z ogrzewaniem, wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych (np. nawożenie, ochrona roślin przed chorobami i szkodnikami), co wymaga zatrudnienia stałego personelu obsługi itp.

W przypadku dyscypliny weterynaria, należy uwzględnić obowiązek nauczania zgodnie ze standardami Europejskiego Systemu Oceny Kształcenia Weterynaryjnego (ESEVT - European System of Evaluation of Veterinary Training) działającego pod egidą EAEVE (European Association of Establishments for Veterinary Education - członek ENQA). Obowiązek ten nakłada na Uczelnie bardzo wysokie standardy, które wymagają ponoszenia w Polsce porównywalnych (a to oznacza znacznie większych niż dotychczas) do krajów Europy Zachodniej nakładów finansowych na kształcenie lekarzy weterynarii. Niespełnienie tych wymogów uniemożliwia uzyskanie akredytacji europejskiej, a w konsekwencji wyklucza umiędzynarodowienie jednostki, wymianę kadry i studentów w programie Erasmus, spełnienie wymogów do realizacji staży rezydenckich i kształcenia specjalistycznego w Polsce, odbywanie

rezydentur w najlepszych placówkach na całym świecie, czy też prowadzenie studiów anglojęzycznych dla cudzoziemców. Kosztochłonność nauczania w ramach tej dyscypliny jest porównywalna z kształceniem lekarzy medycyny i w znacznym stopniu odbywa się w klinikach utrzymywanych w przypadku weterynarii tylko z dotacji podstawowej MNiSzW. Biorąc powyższe uprzejmie proszę o uwzględnienie zaproponowanej zmiany współczynników kosztochłonności przypisanych wymienionym dyscyplinom naukowym.

Załącznik nr 2

Działalność naukowa

Uzasadnienie:

Dyscyplina weterynaria, podobnie jak medycyna i stomatologia jest jedną z nauk lekarskich, w których nauczanie i prowadzenie badań wymaga wysokiego utechnicznienia, odpowiedniego wyposażenia laboratoriów i klinik, sal zabiegowych i chirurgicznych, szpitali dla zwierząt, zapewniających standardy bioasekuracji, kosztownego zakupu leków i materiału doświadczalnego (zwierząt doświadczalnych), jak i późniejszej utylizacji zwłok, zużytych odczynników, w tym radioaktywnych izotopów i substancji rakotwórczych. Wymaga zapewnienia również personalnej specjalistycznej pomocniczej obsługi zwiększającej koszty zatrudnienia itp. Wszystkie badania w ramach tej dyscypliny wymagają dobrze wyposażonych nowoczesnych laboratoriów, np. hodowli tkankowych, biologii molekularnej, gabinetów zabiegowych i klinik, dużych ilości jednorazowego użytkowego sprzętu, materiałów opatrunkowych, bielizny chirurgicznej, obrazowania RTG, tomografii komputerowej, czy rezonansu

magnetycznego, dostawy na czas niezwykle drogich odczynników itp.
Biorąc powyższe uprzejmie proszę o uwzględnienie zaproponowanej

Lp.	Dyscyplina	Współczynnik kosztochłonności	Proponowana zmiana
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.	Weterynaria	4	6

zmiany współczynnika kosztochłonności przypisanego tej dyscyplinie naukowej.

Lp.	Dyscyplina	Współczynnik kosztochłonności	Proponowana zmiana
-----	------------	-------------------------------	--------------------

19. Kolejna Opinia Komisji ds. Nauki KRASP dotyczyła projektu Sieci Badawczej Łukasiewicz

Naszą opinię rozpoczęliśmy od pytania - nie bardzo wiadomo dlaczego, do sieci ma być włączonych tylko albo aż 38 instytutów.

A poniżej uwagi:

1. Organizacja macierzowa – takie określenie pojawia się w uzasadnieniu – to najtrudniejsza do zarządzania struktura obciążona problemami suboptymalizacji i konfliktów.

Chciałoby się zwrócić uwagę, że proponowane rozwiązania są w gruncie rzeczy centralizacją zarządzania grupą instytutów i tylko w części odpowiadają rozwiązaniom macierzowym.

2. Ujednolicenie rozwiązań w zakresie mechanizmów zarządzania finansami, zasobami ludzkimi, nieruchomościami oraz prawami własności intelektualnej nie wymaga powoływania CŁ. A takie jest uzasadnienie proponowanych rozwiązań

3. Zdziwienie budzi rezygnacja przez rząd z projektu rządowego i przejście do formuły projektu poselskiego w jednej z kluczowych dziedzin działalności państwa. Mogą pojawić się w związku z tym pytania o przyczyny takiego rozwiązania: Czy chodzi o wytrych omijający dyskusję? Obejście konieczności pełnej analizy skutków, jaką trzeba by wykonać przy projekcie rządowym?

4. Zadaniem Centrum Łukasiewicz jest m.in. (art. 2.2.4) komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Identyczne zadanie ma każdy z Instytutów Sieci (art.3.2.1)

Takie rozwiązanie powoduje, że wystąpi naturalna konkurencja pomiędzy poszczególnymi instytutami w sieci a CŁ (centralą) o to kto ma organizować i finansować komercjalizację, i kto ma czerpać korzyści z niej (jaki powinien być podział pomiędzy danym instytutem a CŁ).

Innym – niejako przeciwnym niebezpieczeństwem - jest to, że poszczególne instytuty mogą oczekiwać, że CŁ „zajmie się sprawą komercjalizacji”, co osłabi dążenie (a także zapewne możliwości) do komercjalizacji rozwiązań powstałych na poziomie instytutów albo doprowadzi do sporów. To bardzo prawdopodobne w świetle art. 24.1.3 oraz 28.2)). Trzeba dodać, że CŁ będzie mógł rozstrzygać takie spory na swoją korzyść – bo prowadzi także działalność analogiczną do instytutów.

Generalnie podwójny charakter działalności CŁ (planowanie i koordynacja sieci oraz prowadzenie projektów badawczych) jest kontrowersyjne. Być może chodzi o aktywizację działań CŁ, być może o ukrycie, że kluczowe działanie CŁ to po prostu centralizacja i podział środków.

Biorąc pod uwagę zapowiadane w uzasadnieniu zatrudnienie w CŁ (około 100 osób) trudno oczekiwać, aby jednostka ta prowadziła dobrze zarówno działania koordynacyjne, badawcze, jak i komercjalizacyjne.

5. Umowa o zarządzaniu siecią (art. 12.3) oraz umowa o zarządzaniu instytutem (art. 22.3) – są to w gruncie rzeczy elementy oceny i wynagrodzenia Prezesa, a nie zarządzania siecią czy instytutem

6. Projekt zawiera sporo postanowień i rozwiązań szczegółowo regulujących sferę zatrudnienia i wynagrodzeń (np. art. 16.5 – wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Kolegium albo w posiedzeniach Rady Instytutu – art. 27.7), a nie zawiera informacji na temat sposobów i metod koordynacji i integracji pracy instytutów.

Czyli: regulujemy to, co wiemy i potrafimy ustalić, a nie to co najważniejsze (np. zasady podziału korzyści wynikających z komercjalizacji rozwiązania wypracowanego przez instytut a skomercjalizowanego przez CŁ. Te zasady mają być ustalane w regulaminach (art.31.1) ustalanych przez prezesa CŁ.

7. Rada CŁ (art. 18.2 i 18.3)

Bardzo wysoka ranga członków Rady (sekretarz lub podsekretarz stanu) nie ma odzwierciedlenia w zadaniach Rady, które mają charakter formalno-biurokratyczny (zatwierdzanie planów, opiniowanie, zgoda na spółki, łączenie instytutów). Można mieć obawy o to, że faktycznie będą to dobre

synekury. Faktycznie decyzje będą podejmowane przez tych, którzy będą mieli informacje i przygotowują odpowiednio warianty decyzyjne.

8. Warunki podejmowania zatrudnienia dodatkowego przez pracowników pionu badawczego (art. 56.1 oraz 2)

Myślimy, że warto byłoby – jeśli mówimy o regulacji szczegółów – określić, że w przypadku zatrudnienia pracownika pionu badawczego na wyższej uczelni zgoda Prezesa lub Dyrektora jest regułą. Wśród pracowników instytutów naukowo-badawczych jest sporo wykładowców uczelni wyższych (także projektowanych szkół doktorskich), a relacje w nowych instytutach mogą być różne. Jest to szczególnie ważne w świetle odebrania instytutom prawa do nadawania stopni naukowych.

9. Utrata uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego (art. 110)

Rozwiązanie konsekwentne o tyle, że instytuty mają prowadzić działalność raczej B+R i wdrożeniową niż badawczą. Tym niemniej oznacza to, że kadra instytutów nie będzie mogła w ich ramach rozwijać się naukowo.

10. - art. 65.1) - odwołanie do „subwencji, o której mowa z art. 63 ust. 2 pkt 2 – art. 63 dotyczy sprawozdania CŁ i nie ma ustępów – zapewne chodzi o art. 64.2.2.

I na koniec Uwagi ogólne

Projekt dotyczy utworzenia nowego podmiotu prawa. W takich przypadkach przypomina się stara rzymska maksyma o zasadności tworzenia bytów ponad potrzebę. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika bowiem, że Sieć Badawcza Łukasiewicz to nic innego, jak administracyjna „czapa” nad instytutami badawczymi, a zwłaszcza stanowiącymi ich

własność nieruchomościami. W tym miejscu można wrócić skojarzeniami do bardzo dawnych lat i tworzeniu „zjednoczeń”, które miały pomagać zrzeszonym w nich (przymusowo) przedsiębiorstwom, a w istocie w niczym nie pomagały, żyjąc na koszt tychże przedsiębiorstw.

Projektowana ustawa jest kolejnym przykładem realizowania koncepcji centralizacyjnej, tym razem w sferze naukowo – badawczej.

Pomimo zawartych w uzasadnieniu szumnych zapowiedzi o silnym merytorycznym wsparciu instytutów naukowo – badawczych mamy poważne wątpliwości, czy powstanie Centrum spowoduje np. znaczący wzrost liczby patentów oraz liczby zagranicznych naukowców, zatrudnionych w polskich instytutach naukowo – badawczych. Uważamy, że odnośne zapewnienia, zawarte w uzasadnieniu projektu należy traktować wyłącznie w kategoriach pobożnych życzeń i wiary w możliwość ustawowego „zadekretowania” tychże.

Podchodząc bardzo dalekosiężnie do zagadnienia – jeżeli ustawa w takim kształcie zostanie uchwalona, to oznaczać będzie kolejny krok w kierunku osłabienia (a docelowo pozbawienia) samodzielności uczelni oraz instytutów naukowo – badawczych.

20. Komisji ds. Nauki KRASP przygotowała również opinię dotyczącą *rządowego projektu ustawy o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki*

Poniżej wyrażona przez Komisję Opinia

Proponowany nowa agenda - Fundusz Polskiej Nauki kładzie nacisk na komercjalizację wyników badań. Pierwsze wrażenie to przykłaśnięcie temu projektowi. Każdy strumień finansów dla polskiej nauki jest bardzo pożądanym.

Powstaje jednak kilka znaków zapytania:

Pierwsza wątpliwość ogólna - czy mnożenie podmiotów organizujących i zarządzających, naprawdę zwiększy finansowanie prac badawczych i wdrożeniowych.

Niepewnym punktem jest także powierzenie kierowania nieznanemu podmiotowi wirtualnemu oraz bliżej niesprecyzowanej spółce z o.o.

Projekt ustawy zmierza do wyeliminowania oddolnie tworzonych konsorcjów na rzecz odgórnie sterowanej działalności naukowo - badawczej. Odbiera się ten pomysł jako kolejny krok w kierunku pełnej centralizacji działalności naukowo - badawczej.

W projekcie nie ma wskazania roli instytucji, które wejdą w struktury wirtualnego instytutu badawczego (WIB).

Nie są poruszone możliwe konsekwencje dla beneficjentów finansowania, gdy proponowane rozwiązania nie będą wykorzystane przez sektor komercyjny.

Jednoznaczna „niebezpieczna” będzie centralizacja zarządzania, bowiem WIB będzie zarządzany przez podmiot wybrany przez ministra, a więc bezpośrednio podporządkowany ministrowi. Minister każdorazowo wskaże obszar działalności naukowej, która będzie finansowana ze środków Funduszu.

21. Komisja ds. Nauki KRASP w dniu 21 maja 2020 r. zorganizowała wspólnie z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Politechniką Warszawską i Instytutem Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha konferencję naukową pt. *Szanse i Wyzwania dla Polskich Wydawnictw i Czasopism Naukowych*.

Poniżej program konferencji:

PROGRAM KONFERENCJI NAUKOWEJ

SZANSE I WYZWANIA DLA POLSKICH WYDAWNICTW I CZASOPISM NAUKOWYCH

Data konferencji: **21 maja 2019 r., w godz. 11.00 – 16.00**

Miejsce konferencji: **Mała Aula Politechniki Warszawskiej, pl. Politechniki 1**

Organizatorzy: Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), Politechnika Warszawska (PW), Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha (IPWC)

1030 – 1100

Rejestracja uczestników

1100 – 1110

Otwarcie konferencji:

Przedstawiciel Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jan Szmidt – Przewodniczący KRASP

Prof. Marek Krawczyk – Przewodniczący ds. Nauki KRASP

Prowadzenie konferencji: Prof. Marek Krawczyk (KRASP), Prof. Andrzej Elias

1110 – 1150

Wykład: Ewaluacja jakości działalności i kategoryzacja - zadania KEN

Prof. Błażej T. Skoczeń – Przewodniczący Ewaluacji Nauki MNiSW

1150 – 1310

Panel dyskusyjny: Wpływ wprowadzonej regulacji prawnych na funkcjonowanie wydawnictw i zrównoważony rozwój

1150 – 1200

Wprowadzenie do Panelu – **Prof. Andrzej (UJ, PAU)**

1200 – 1310

Moderator: **Prof. Andrzej Białas**

Uczestnicy Panelu:

1. **Prof. Dorota Malec** – prawo (UJ)

2. **Prof. Roman Z. Morawski** – nauki inżynierskie – techniczne (PW)

3. **Prof. Arkadiusz Orzechowski** – nauki rolnicze i weterynaryjne (SGGW)

4. **Dr Anna Perkowska-Klejman** – nauki społeczne (APS)

5. **Prof. Piotr Pruszczyk** – nauki medyczne (WUM)

6. **Prof. Grzegorz Sędek** – psychologia (Uniwersytet SWPS)

7. **Dr Jacek Żurek** – historia

1310 – 1330

Przerwa na kawę

1330 – 1400

Przewodniczący: **Prof. Tomasz Borecki**

Wykład: Open Access: plany i kierunki

Prof. Marek Niezgódka (UKSW)

1400 – 1440

Obiad

Prowadzenie konferencji: Prof. Andrzej Elias (KRASP), **Prof. Marek Krawczyk** (KRASP)
1440 – 1550

Panel dyskusyjny – *Wpływ zmian zasad oceny czasopism naukowych na pozycję jednostek naukowych i strukturę organizacyjną na uczelni*
Wprowadzenie do Panelu – **Prof. Błażej T. Skoczeń** (PK)
Moderator: **Prof. Błażej T. Skoczeń**

1440 – 1450

1450 – 1550

Uczestnicy Panelu:

1. **Prof. Dominik Antonowicz** – socjolog (UMK)
2. **Prof. Zbigniew Kąkol** – fizyk (AGH)
3. **Prof. Łukasz Niesiołowski-Spano** – humanista (UW)
4. **Prof. Henryk Nowicki** – prawnik (UMK)
5. **Prof. Marcin Nowotny** – biolog (MIBMiK)

1550 – 1600

Podsumowanie: Prof. Marek Krawczyk (KRASP)

W konferencji wzięło udział 178 uczestników, w tym 9 rektorów i prorektorów, 8 dziekanów i prodziekanów, Prezesi, Wiceprezesi PAU, Przewodniczący KEJN, KEN, RGNiSzW, Komisji KRASP, Komitetów PAN i wielu innych uczestników. Pięciogodzinna konferencja, była czwartą spośród zorganizowanych przez KRASP i Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji. W podsumowaniu konferencji podkreślono konieczność wykluczenia z rynku wielu wydawnictw i czasopism polskich, których jakość jest niewielka, ale jednocześnie bardzo mocno zabrzmiał głos, że byłoby grzechem, gdyby zniknęły bardzo dobre polskie wydawnictwa i czasopisma, zwłaszcza w naukach ścisłych, które mają międzynarodową pozycję i wieloletnią tradycję. Byłoby błędem, gdyby na naszym rynku naukowym były tylko czasopisma anglojęzyczne. Podkreślali to szczególnie przedstawiciele nauk humanistycznych i prawniczych. Ich nauka jest bardzo ważna dla „rynku polskiego”. Te nauki działają dla naszego kraju i naszego społeczeństwa.

Z dyskusji wyniknęło bardzo wyraźnie, że istnieje potrzeba nowej punktacji czasopism, bo dotychczasowa była zdecydowanie niesłuszna i nieobiektywna. Jednocześnie należy pamiętać, że pracownicy nauki nie „uprawiają” nauki w celu publikacji w najlepszym czasopiśmie. Naukowcom ciągle musi chodzić o to, by pracować dla rozwoju nauki, dla rozwoju środowiska i dla rozwoju

społeczeństwa. Celem naukowca nie może być punktacja. Punktacja ma opisywać naszą pracę naukową, ale nie stawiać się celem samym w sobie. Władze uczelni, czy instytutu nie mogą działać w taki sposób, żeby narzucać pracownikom publikowanie w określonych czasopismach. Badania powinny być publikowane w takich czasopismach, które będą uznawane zarówno przez innych polskich naukowców, jak i przez naukowców świata.

Materiały pokonferencyjne zostały wydane w postaci monografii przez Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha

**Instytut Problemów
Współczesnej Cywilizacji
im. Marka Dietricha**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Szanse i wyzwania
dla polskich wydawnictw
i czasopism naukowych

Warszawa 2019

22. Opinia Komisji ds. Nauki KRASP dot. *rozporządzenia MNiSW w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.*

Komisja zgłosiła do projektu dwie wątpliwości:

1/ Użyto, tak jak w obowiązującym dotychczas rozporządzeniu zwrotu "w porównywalnych warunkach" jako kryterium ustalania wysokości subwencji. Jest to określenie nad wyraz nieostre i mogące powodować chęć do stosowania go w sposób dalece uznaniowy i praktycznie niemożliwy do zweryfikowania. A szczególnie w sytuacji nowej Ustawy 2.0 i zmian strukturalnych w Uczelniach. Zmiany te mogą stanowić podstawę do uznania, że ich skutkiem jest zaistnienie sytuacji nie spełniającej warunku porównywalności.

2/ Z kolei z punktu widzenia szkół niepublicznych najistotniejsza zmiana dotyczy wagi wskaźnika badawczego i doktoranckiego w subwencji (par 14 ust. 2 projektu rozporządzenia) .

Jak można przeczytać w uzasadnieniu „Wzrost wagi składnika doktoranckiego w porównaniu do dotychczasowych rozwiązań jest wynikiem przeprowadzonych symulacji kosztów prowadzenia szkoły doktorskiej.” Oznacza to, że koszty prowadzenia szkoły doktorskiej będą rosły. Wynika to z kumulowania się zobowiązań dotyczących stypendiów doktorskich oraz kosztów prowadzenia samego procesu kształcenia.

Ponadto ryzyko finansowe prowadzenia szkoły doktorskiej jest dla uczelni niepublicznej znaczne. Zobowiązania dotyczące doktorantów podejmowane są na co najmniej 3 lata naprzód, a subwencja przyznawana jest corocznie.

Biorąc pod uwagę, że szanse na znaczący wzrost nakładów na naukę są raczej skromne, proponowane rozwiązanie oznacza, że wielkość środków przeznaczonych na badania statutowe będzie spadać – i to w stopniu bardzo znaczącym.

Rozwiązanie proponowane w rozporządzeniu oznacza de facto zapewnienie środków na prowadzenie szkoły doktorskiej kosztem środków przeznaczonych na badania statutowe.

Nieco kuriozalnie brzmi uzasadnienie (s. 5 uzasadnienia): „Zmniejszanie w latach 2020–2024 wagi składnika badawczego jest podyktowane stopniowym zwiększaniem się wagi składnika doktoranckiego, który będzie powodował równoczesną redukcję wagi składnika badawczego.”

3/ Ostatnia drobna, ale istotna uwaga to stopień skomplikowania wzoru służącego obliczaniu subwencji.

23. *Opinia Komisji ds. Nauki KRASP w sprawie rządowego projektu Ustawy o zmianie Ustawy o PAN.*

Komisja oceniła pozytywnie projekt ustawy, bowiem ustala minimalne wynagrodzenie dla badaczy co nie zdarza się często, w tego typu dokumentach. Ponadto przyznaje badaczom prawa twórców wynikające z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

24. *Kolejna opinia Komisji ds. Nauki KRASP dot. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie przyznawania, rozliczania i przekazywania środków finansowych na realizację inwestycji związanych z kształceniem oraz działalnością naukową.*

Wg opinii Komisji załączony projekt rozporządzenia ma charakter wyłącznie formalny (porządkowy), bez żadnego znaczenia merytorycznego dla działalności naukowej i dydaktycznej.

25. *Komisja opiniowała także Kodeks Etyki Pracownika Naukowego*

26. *Opinia Komisji ds. Nauki KRASP w sprawie rozporządzenia sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych.*

Proponowane rozporządzenie zauważalnie zmienia zakres i metodykę sporządzania wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Przepis ten należy oceniać pod kątem tendencji do rozszerzania tego wykazu, pomimo niepewnej wartości naukowej czasopisma, wyłącznie na podstawie kryteriów pozamerytorycznych.

Dość kontrowersyjny jest sposób ustalania i przypisywania wydawnictwom liczby punktów, z uwzględnieniem uznanej renomy wydawnictw oraz ich podział na grupy odpowiadające ich randze (art. 265 ust. 9 pkt 1 ustawy). Pojęcie „..... uwzględnienie uznanej renomy jest bardzo subiektywne... i może budzić zastrzeżenia.

Podobnie art. 265 ust. 9 pkt 2 ustawy czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, sposób ustalania i przypisywania im liczby punktów, z uwzględnieniem uznanej renomy czasopism i materiałów z konferencji jest subiektywne, bowiem proponuje się, aby czasopismom naukowym było wstępnie przypisane 20 pkt, natomiast materiałom konferencji przypisywana będzie wstępna punktacja w zależności od kategorii z bazy CORE, zgodnie z § 12 zmienianego rozporządzenia.

Najlepszym sprawdzeniem wartości proponowanych zmian będzie praktyka naukowa i ona potwierdzi lub zweryfikuje, czy nowelizacja rozporządzenia dotyczącego sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych została zrobiona prawidłowo.

Natomiast jeszcze raz należy podkreślić, że nie ma jednoznacznego odniesienia się do utrzymania ważnych czasopism naukowych polskich o dużych tradycjach, które w określonych dziedzinach nauki (np. nauki prawne i społeczne) ogrywają istotną rolę w swoich obszarach.

27. Komisja ds. Nauki KRASP poniżej przedstawiła *opinię dot. ustanowienia Dnia Nauki Polskiej*.

Inicjatywa ta niesie za sobą kilka wątków:

Najważniejszy – ustanowienie Dnia Nauki Polskiej świętem państwowym ma wymiar tylko symboliczny. Prawdziwa wartość polegałaby na uchwaleniu Ustawy „Więcej środków na naukę”.

Po drugie nie ma czegoś takiego, jak Nauka Polska. Nauka jest na świecie jedna, a więc prawidłowo powinno być Dzień Nauki albo jeśli już, to Dzień Nauki w Polsce.

Po trzecie - istnieje międzynarodowy dzień nauki obchodzony 10 listopada, a ustanowiony przez ONZ

<https://www.un.org/en/events/scienceday/index.shtml>).

W podsumowaniu Komisja ds. Nauki KRASP ma wątpliwości co do ustanawiania święta państwowego zwanego Dniem Nauki w Polsce.

28. Opinia dot. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie nagród dla nauczycieli akademickich w szkołach wyższych podległych Ministrowi Sprawiedliwości.

Upoważnienia ustawy z dnia 20 lipca 2018 r – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce wydane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego reguluje wysokość nagród za całokształt dorobku, nagród naukowych i organizacyjnych dla nauczycieli akademickich. Zostało ono praktycznie powielone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Jest to słuszna propozycja, bowiem wszystkich nauczycieli akademickich powinny obowiązywać te same regulacje prawne. Należy jednak zwrócić uwagę, że to samo powinno odnosić się do wysokości nagród. Tak więc jedyna rzecz, na którą zwraca uwagę Komisja ds. Nauki KRASP to zaakceptowanie przez

Ministra Sprawiedliwości jednakowego poziomu wysokości nagród z przyznawanymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

29. Komisja ds. Nauki KRASP poniżej przedstawia Opinię dot. *projektu rozporządzenia MNiSW w sprawie sposobu i trybu wylaniania kandydatów na członków Rady Narodowego Centrum Nauki.*

Inicjatywa ta niesie ze sobą kilka wątków: Przygotowanie nowego rozporządzenia wynika z utraty mocy obowiązującego z września 2010 r. Analizując projekt wydaje się logicznym, że kandydaci mają reprezentować dyscypliny naukowe, a nie jak dotychczas podmioty. Powstaje jednak pytanie czy ograniczenie zgłaszania liczby kandydatów do jednego reprezentującego każdą dyscyplinę naukową, w której dany podmiot posiada kategorię naukową A albo A+, i nie więcej niż dwóch kandydatów w ramach jednej dziedziny nauki, jest słuszne? Jeżeli zgłaszające podmioty mają kategorię A lub A+ to mają wybitnych naukowców, może dwóch lub więcej w danej dyscyplinie. Dlatego proponujemy dwóch kandydatów dla dyscypliny i czterech dla dziedziny nauki. Ostateczny wybór będzie dokonany spośród większej liczby kandydatów.

30. Marsz dla Nauki – dwukrotny udział Przewodniczącego Komisji ds. Nauki KRASP.

31. Przewodniczący Komisji ds. Nauki wielokrotnie reprezentował KRASP w obradach sejmowych i senackich komisji, na których omawiano istotne problemy dotyczące nauki czy te z funkcjonowania szkół wyższych.

32. Przewodniczący Komisji ds. Nauki i członkowie komisji brali udział w dwóch konferencjach **Festiwalu Nauki.**

Jako Przewodniczący Komisji ds. Nauki KRASP chciałem podziękować wszystkim członkom naszej Komisji za niezwykle konstruktywną współpracę.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "H. Jarczyński". The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping tail on the final letter.